

Świętowaliśmy 99. rocznicę wyzwolenia Krakowa

2017-11-01

31 października 1918 roku Kraków jako pierwsze polskie miasto odzyskał niepodległość. Z tej okazji 27 października w naszym mieście odbyły się uroczystości upamiętniające 99. rocznicę tego wydarzenia. W programie znalazło się m.in.: złożenie kwiatów pod tablicą poświęconą Legionistom Podgórskim i na grobie kpt. Antoniego Stawarza, bieg o szablę kpt. Stawarza oraz inscenizacja historyczna na Rynku Głównym. We wtorek, 31 października, w dniu 99. rocznicy wyzwolenia Krakowa spod władzy zaborczej - miejskie tramwaje i autobusy wyjechały na ulice udekorowane biało-niebieskimi chorągiewkami. Kładka Bernatka, Estakada Lipska - Wielicka oraz TAURON Arena Kraków były po zmroku podświetlone w biało-niebieskich barwach.

Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski podkreśla istotną rolę Krakowa w czasie zaborów - miejsca, skąd wyruszył pierwszy od czasów Powstania Styczniowego zbrojny oddział Wojska Polskiego, gdzie była prowadzona praca od podstaw, gdzie powstawały stowarzyszenia, partie polityczne i instytucje pożytku publicznego oraz rozwijał się ruch konspiracyjny.

- Rocznicą krakowskiego powstania 1918 roku to święto szczególnie bliskie sercom krakowian, rocznica wydarzenia będącego dla wielu mieszkańców częścią rodzinnej historii, cennym wspomnieniem pieczołowicie pielęgnowanym w domach, z których wywodzili się krakowscy powstańcy - częstokroć rówieśnicy uczestników tradycyjnego biegu o szablę Antoniego Stawarza - powiedział po uroczystości prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

- Cieszę się, że w tym dniu mogliśmy jak zwykle spotkać się pod Wieżą Ratuszową, by oddać honory bohaterom i utrwalić w pamięci tę ważną lekcję historii - dodał prezydent Krakowa.

[OTO FOTOKRONIKA URZĘDU MIASTA KRAKOWA](#)

Obchody 99. rocznicy wyzwolenia Krakowa spod władzy zaborczej rozpoczęły się przed Urzędem Miasta Krakowa w Rynku Podgórskim 1 złożeniem kwiatów pod tablicą poświęconą Legionistom Podgórskim poległym za ojczyznę. Następnie na cmentarzu Rakowickim złożone zostały kwiaty na grobie kpt. Antoniego Stawarza i rozpoczął się historyczny spacer po cmentarzu „Drogi do Niepodległej - Bohaterowie Insurekcji Kościuszkowskiej”.

Na terenie Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego Kraków Zachód, przy pl. Na Groblach 23 uczniowie siedmiu najstarszych krakowskich liceów rywalizowali w biegu sztafetowym o szablę kpt. Antoniego Stawarza. Z kolei na pl. Niepodległości w Podgórzu odbyła się uroczystość „Niepodległość zaczęła się w Podgórzu” upamiętniająca bohaterski czyn zbrojny naszych rodaków walczących o wolną i niepodległą Polskę.

W południe na Rynku Głównym odbyła się wczoraj inscenizacja historyczna w wykonaniu grup rekonstrukcji historycznej, po niej nastąpiła uroczysta zmiana warty pod Wieżą Ratuszową oraz ślubowanie strażników miejskich. Następnie złożone zostały kwiaty pod tablicą na Wieży Ratuszowej.

Na zakończenie uroczystości prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, przewodniczący Rady Miasta Krakowa Bogusław Kośmider oraz kierowca rajdowy Michał Kościuszko wręczyli nagrody zwycięzcom biegu sztafetowego o szablę kpt. Antoniego Stawarza.

Zwycięzcami biegu zostali uczniowie III LO im. Jana Kochanowskiego. Czas zwycięskiej drużyny to 6 min. 39 sekund. Drugie miejsce zajęli uczniowie VII LO im. Zofii Nałkowskiej z czasem 6 min. 43 sekund, trzecią lokatę zajęli uczniowie I LO im. Bartłomieja Nowodworskiego z czasem 6 min. 49 sekund.

Oprawę uroczystości zapewniła Kolejowa Orkiestra Dęta.

We wtorek, 31 października, w dniu 99. rocznicy wyzwolenia Krakowa spod władzy zaborczej - miejskie tramwaje i autobusy wyjechały na ulice udekorowane biało-niebieskimi chorągiewkami.

Przypomnijmy, że I wojna światowa zakończyła się w Krakowie 31 października 1918 r. Tego dnia Kraków przestał być częścią habsburskiej monarchii i stał się częścią niepodległej Polski - państwa, które oficjalnie miało powstać dopiero 11 listopada 1918 r. W październiku mieszkańcy Krakowa postanowili wziąć sprawy w swoje ręce. Polscy posłowie do austriackiego parlamentu oraz austriaccy oficerowie polskiej narodowości doprowadzili do pokojowego przejęcia władzy.

W Krakowie symboliczny wymiar miało przejście przez polskich żołnierzy - ubranych jeszcze w austriackie mundury - odwachu pod Wieżą Ratuszową. Dla uczczenia tego wydarzenia co roku dokonywana jest symboliczna zmiana warty i organizowany jest bieg sztafetowy, w którym bierze udział młodzież z najstarszych krakowskich liceów.

Antoni Stawarz, inicjator akcji oswobodzenia Krakowa był żołnierzem, kapitanem Wojska Polskiego, w czasach I wojny światowej porucznikiem armii austro-węgierskiej. W 1918 r. stworzył w wojsku organizację spiskową. 30 października żołnierze pod jego dowództwem opanowali dworzec kolejowy w Płaszowie. Dzień po powstaniu Kapitan Stawarz z żołnierzami zajął austriackie koszary w Podgórzu, a następnie cały Kraków. Do wojska tłumnie przyłączyli się mieszkańcy miasta, wśród nich liczni gimnazjaliści i studenci.

Po wojnie Antoni Stawarz awansował do stopnia kapitana, służył w 57. Pułku Piechoty w Tarnowie. W 1935 r. rozpoczął pracę w krakowskim magistracie. W czasie II wojny światowej był członkiem Armii Krajowej. Zmarł w 1955 r., spoczywa na cmentarzu Rakowickim. Jego imię nosi jedna z uliczek na krakowskim Podgórzu.